

Medlemsblad for Museumsforeningerne
Nr. 38 Oktober 2021

Museum Amager

I dette nummer:

**Nyt fra
Museum Amager**

Elisabeth K571

**Museets digitale
markedsføring**

**Kongeligt hollandsk
besøg i 1946**

**Amagerhollændernes
oprindelse**

**Nyt fra
Amagermuseets Venner**

**Nyt fra Dragør
Museumsforening**

**Nyt fra Danmarks
Lodsmuseumsforening**

Sæsonprogram

www.museumamager.dk

Museum Amager

Tidsskriftet

»Museum Amager«

– medlemsblad for
Museumsforeningerne.

Udkommer

tre gange årligt.

Bladet udgives af

© Museum Amager,

der er en selvejende

institution. Museet

driver Amagermuseet,

Dragør Museum,

Danmarks Lodsmuseum

samt Mølstedes Atelier.

ISSN: 1903-8356

Redaktør:

Søren Mentz

sm@museumamager.dk

Inger Kjær Jensen

ingerkjarsen129@gmail.com

Opsætning og tryk:

Starco Grafisk

32 53 19 99

Museets hjemmeside

www.museumamager.dk

Omtale af arrangementer,

udstillinger, skoletjeneste

samt åbningstider.

Forsideillustration:

Museet er klar til at modtage små og store gæster i efterårsferien.

Foto: Museum Amager.

Bagsideillustration:

Jul på Amagermuseet.

Foto: Dirch Jansen.

Kontakt

Museum Amager

Ndr. Kinkelgade 18A

2791 Dragør

Tlf. 30 10 88 66

info@museumamager.dk

Museumsleder

Søren Mentz

sm@museumamager.dk

Tlf. 30 10 88 68

Bestyrelsesformand

Carsten Dinesen Maass

maass@stofanet.dk

Tlf. 32 53 77 92

Åbningstider:

**Se Museum Amagers hjemmeside:
www.museumamager.dk**

Amagermuseets Venner

Formand Bente Walløe Poulsen

Tlf. 40 29 67 26 | bentewp@gmail.com

Bliv medlem af foreningen – kontakt:

Bente Walløe Poulsen

Dragør Museumsforening

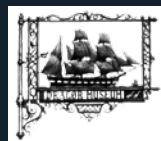
Formand Martin Hans Borg

Tlf. 88 18 11 28 | mhb4@mail.dk

Bliv medlem af foreningen – kontakt:

Kasserer Ulrik Ankerstjerne

Tlf. 40 80 48 65 | anitaulrik@pc.dk

Danmarks Lodsmuseumsforening

Formand Ida Clementsen

Tlf. 32 53 74 84 | erlanida@stofanet.dk

Bliv medlem af foreningen – kontakt:

Kasserer Niels Andersen

Tlf. 20 76 88 42 | niels@schottandersen.dk

www.danmarkslodsmuseumsforening.dk

Årligt kontingent: 125 kr. i alle tre foreninger.

Nyt fra Museum Amager

Hen over sommeren har det summet af aktivitet.

I Dragør har de frivillige bemandet Mølstedts Atelier i weekenden, så interesserede kunne stifte bekendtskab med byens førende marine- og historiemaler. Mølsted var en yderst produktiv kunstner, og museets samling rummer mange malerier, skitser og tegninger.

I september modtog vi et anderledes Mølstedmotiv: »Ildebrand i Hollænderbyen på Amager«. En dramatisk scene med et brændende stråtag og et ægtepar, som forsøger at redde ejendele ud af gården. Det er et interessant motiv, som vi glæder os til vise i vores udstilling om Store Maglebyes historie.

**Ved museumsleder
Søren Mentz**

Christian Mølsted:
Ildebrand i Hollænder-
byen på Amager.
Foto: Museum Amager.

På Danmarks Lodsmuseum arbejder de frivillige non stop. De er på det nyindrettede værksted ved Dragør Museum, vedligeholder bygningen og restaurerer »Ravnen«, der ligger foran det nye besøgscenter. Herfra udgår de mange byvandring, som gæsterne kan gå med på, når de har købt billet. De frivillige byvandrere skaber en totaloplevelse, der knytter museum og by sammen.

Elisabeth-lauget har styr på kutteren, og Christian Aagaards indlæg heri bladet beskriver de udfordringer, der er forbundet med kommerciel sejlads.

Amagermuseets nyttehave står i fuldt flor, der er frugt på træer og bær på busk. Dahliadagene faldt sammen med kulturnatten i Store Magleby.

En ny udstilling blev også præsenteret på Amagermuseet. »Bygone 2« er et samarbejde mellem kunstneren Iben Dalgaard og »dragør-brodøserne«. Store, printede fotobannere af letpåkledte, moderne kvinder i udfordrende positurer er

blevet udsat for nål og tråd og påklædt broderede, traditionelle Amagerdragter. Ikke tæt broderet, men antydninger af forløb, så alle lag og referencer træder frem næsten transparent.

Brodøserne har ladet sig inspirere af lokale, nationale og udenlandske forlæg og har med et nutidigt blik tilføjet et personligt touch til hver kvinde, som de med tiden har fået et særligt forhold til. Derfor har værkerne fået tidstypiske og hollandske navne såsom *Neel*, *Grith*, *Trein*, *Leise*, *Marchen* og *Aght*.

Vi er klar til efterårsferie og ser frem mod julemarkedet. Vi åbner de to sidste weekender i november og tænder op for den store æbleskivepande. Friskbagte æbleskiver slår alt andet!

Man må godt lade sig inspirere af andre museer. På Nivaagaard er haven lavet om til et »ordreservat«. Små skilte

Fortid, nutid og fremtid
mødes på Nordgård.
Niels Pedersen i
sin »amagerhabit«
fotograferet foran
brodøsernes værk.
Foto: Museum Amager.

er sat op med gamle danske ord og udtryk, som ikke bruges mere. Hvem siger lige »kvababbelse« eller »dosmerseddel«? Jeg tænkte, at vi skulle lave et amar'sk ordreservat, for der må være mange gamle udtryk og vendinger, som er gledet ud af den lokale dialekt; »bikle«, »helgolænder«, »muske« er blot tre eksempler, men der må være mange flere, og især sproglige vendinger! Vil du medvirke i opbygningen af Amagermuseets dialekt-ordreservat, så send mig en e-mail med netop dit ord!

Danmarks Radio genudsender julekalenderen »Tidsrejsen«, som er optaget i Dragør. Sammen med DR viser Dragør Museum en særudstilling om den populære julekalender. Målsætningen er, at give gæsterne en autentisk følelse, af tidsrejsens univers. I et udstillingsrum genskabes f.eks. farfars værksted med den halvfærdige tidsmaskine.

DR's julekalender
»Tidsrejsen«.
Foto: Danmarks Radio.

Elisabeth K571

Sejlende kulturarv med nutidige udfordringer

Ved museumsinspektør
Christian Aagaard

På Museum Amager har vi museumskutteren Elisabeth K 571, der oprindeligt fiskede ud fra Dragør Havn, men som er blevet kendt for en helt anden og noget mere dramatisk historie. Kutteren er nemlig blandt de ganske få stadig eksisterende fartøjer, der bidrog til redningen af de danske jøder i efteråret 1943. Og så kan den sågar fortsat sejle, hvilket gør den endnu mere unik.

Einar Larsen
i sin fiskekutter
Elisabeth ca. 1960.
Foto: Historisk
Arkiv Dragør.

Elisabeth K 571 blev bygget i 1941 i Køge, på bestilling fra Dragør-fiskeren Einar Larsen. Kutteren blev således købt under den tyske besættelse, og der skulle da heller ikke gå mere end et par år, før den og dens ejer blev hvirvlet ind i en af de mest dramatiske perioder af den danske tid under tysk besættelse. For i efteråret 1943 – i kølvandet på samar-

bejdspolitikens sammenbrud valgte besættelsesmagten, at gennemføre en anholdelsesaktion rettet imod de danske jøder, der ellers indtil da havde levet uforstyrret.

Razziaen skulle foregå natten mellem den 1. og 2. oktober, men forud for dens gennemførelse var der udløbet et rygte, der advarede de danske jøder om den forestående aktion. Da de tyske politistyrker dukkede op ved de jødiske hjem, havde stort set samtlige af Danmarks 7.000 jøder derfor allerede forladt deres hjem for at søge mod Øresund og blive transporteret til sikkerhed i det neutrale Sverige.

95% af de danske jøder lykkedes med at undgå besættelsesmagten og flygte i sikkerhed.

Adskillige lokale bådejere bidrog til at fragte de cirka 700 danske jøder,

der valgte Dragør som deres flugthavn, til Sverige. Blandt dem var Einar Larsen, der efter eget udsagn transporterede i omegnen af 70 jødiske flygtninge til Sverige om bord på Elisabeth K 571.

Fiskere, som Einar Larsen, hørte til de få, der havde besættelsesmagtens tilladelse til at sejle på Øresund, og som dermed havde mulighed for at transportere de jødiske flygtninge det sidste stykke vej til Sverige.

Jødetransporterne var potentielt farligt arbejde for de danske flugthjælpere, der konstant frygtede at blive taget af tysk politi. Det var efter krigen også blandt forklaringerne på, hvorfor bådejerne som de eneste modtog en ret betragtelig betaling for deres indsats. Der er dog også dem, der blankt indrømmede, at de transporterede jøder til Sverige, fordi det var en god forretning. Hvorvidt Einar Larsen modtog betaling for sit flugtarbejde vides ikke, men nyere forskning peger på, at så godt som alle jøder, der blev transporteret til Sverige, betalte for sejladsen.

Frygten for det tyske politi var imidlertid ganske reel, og i 1944 frygtede Einar Larsen, at tysk politi var i hælene på ham, og han valgte derfor også selv at flygte til Sverige. Han vendte først tilbage til Dragør efter befrielsen.

Efter krigen sejlede Einar Larsen og Elisabeth K 571 vi-

Elisabeth vender hjem til Dragør fra Sverige i 1945. Båden var indregistreret i Landskrona under Ejnar Larsens ufrivillige ophold i Sverige, derfor har båden et LA-nummer.
Foto: Historisk Arkiv Dragør.

dere som almindeligt fiskerifartøj, og i 2003 blev kutteren overdraget til Dragør Museum, der efterfølgende blev en del af Museum Amager.

I dag ligger museums-kutteren i Dragør Havn, lige for foden af det karakteristiske lodstårn, hvorfra det bidrager til at formidle historien om de danske jøders flugt i 1943.

Kutteren tilses og vedligeholdes af frivilliggruppen »Elisabeth-lauget«, der også står for afvikling af sejlads med kutteren. Tidligere er der blevet sejlet med museumsgæster, der ombord på den autentiske flugtkutter har fået en unik danmarkshistorisk oplevelse. På nuværende tidspunkt er det desværre ikke muligt, idet Søfartsstyrelsen har skærpet reglerne for passagersejlads så meget, at museet ikke længere har adgang til bådførere med det tilstrækkelige uddannelsesniveau. Skulle der sidde sådanne kvalificerede læsere blandt museumsforeningernes medlemmer, der kunne have lyst til at hjælpe os med at få museums-kutteren ud og sejle med gæster igen, må man meget gerne kontakte museumsinspektør Christian Aagaard på e-mail ca@museumamager.dk eller på telefon 30 10 88 61.

Har man på almindelig vis lyst til at være en del af frivillig-gruppen omkring kutteren og hjælpe til med at vedligeholde den og formidle historien, er man naturligvis også meget velkommen til at tage kontakt.

Elisabeth-lauget.
Foto: Museum Amager.

Museets digitale markedsføring

I juni måned 2020 blev Instagram en del af den digitale markedsføring af museet.

Ved Camilla
Cziffery Nielsen

Museum Amagers profil indeholder opslag (permanent på profilen) og »stories« (videoer, der er oppe i 24 timer) af henholdsvis Amagermuseet, lodsmuseet, Dragør Museum, Dragør Besøgscenter, Elisabeth-kutteren og Mølsteds Atelier. Mediet har været brugt til at gøre opmærksom på diverse aktiviteter, såsom levendegørelsen, kulturnat, byvandringerne, kunstprojekter, nye udstillinger m.m.

Der har også løbende været små projekter kørende på profilen. Her i blandt »memes« om Amager. En »meme« er en illustration, med en kæk eller satirisk vinkel, som sætter spot på en sjov episode, navn, genstand eller lignende.

Karakteren »Crilles«, som er Museum Amagers nyeste tiltag i formidling til børn, har også været en hyppig gæst på profilen, bl.a. for at markedsføre den nye jubilæumsudstilling og diverse familieaktiviteter. Illustrationerne af Crilles og hans familie er udført af illustrator Josefine Kofoed, som sammen med Camilla Cziffery Nielsen, har skabt karakteren og lavet materialet til den nye jubilæumsudstilling samt undervisningsmateriale om amagerdragterne m.m.

De frivilliges store og vigtige arbejde, bliver også delt på museets instagram. Både de frivillige og andre, der er tilknyttet Museum Amager, kan derfor også se, hvad der bliver lavet af projekter m.m. i de mange afdelinger, som udgør paraplyorganisation Museum Amager.

Det er håbet, at de der følger os på instagram, bliver inspireret til at besøge museerne, og deler gode oplevelse i kommentarerne, samt »tagger« os i deres fotos m.m. Der har været rigtig god respons og følgertallet er i skrivende stund oppe på 1.206.

Der vil i fremtiden ske nye spændende ting på profilen, som en del af et større projekt om at markedsføre Museum Amager. Vi håber, at I vil følge profilen på instagram @Museumamager

Markedsføring på nettet. Foto: Museum Amager.

Kongeligt hollandsk besøg i 1946

Ved Inger Kjær Jansen

Plejebørn fra
Holland hygger sig på
Store Magleby Skole
måske for at fejre
det hollandske
tronfølgerpars besøg.
Foto: Hans Aagaard
Hauge, Historisk
Arkiv Dragør.

I begyndelsen af april 1946 ankom det hollandske tronfølgerpar, Prinsesse Juliana og Prins Bernhard til Kastrup Lufthavn.

Besøget var ikke kun rettet mod Amager, men indeholdt kransenedlæggelse i Mindelunden og besøg hos børneinstitutioner. Men afslutningen på visitten var et kort ophold i Store Magleby, der kunne fejre 425-årsjubilæum for den hollandske indvandring, hvilket dog ikke blev fremhævet i pressen.

Da det hollandske tronfølgerpar ankom til Amalienborg, blev de bl.a. modtaget af 200 hollandske børn, der var i pleje i Danmark. Holland havde lidt meget under den tyske besættelse af landet, der var mangel på boliger, mad og medicin. Det var i høj grad gået ud over børnene, så derfor satte Red Barnet og Røde Kors ind med hjælpeforanstaltninger, bl.a.

ved at hente hollandske børn til Danmark, hvor de kunne få mere sul på kroppen.

Nogle af børnene kom også i pleje i Store Magleby. (*Læs Hanne Bacher Bendtsens artikel om dette i Kikkenborg, november 2014.*) Det var vel grunden til, at Amagermuseets leder, Jan Zibrandtsen skrev til plejeforældrene på Amager og bad dem komme med de hollandske børn til modtagelsen af det hollandske tronfølgerpar den 8. april – og helst med et hollandsk flag i hånden. Hvor mange der kom, vides ikke.

Fastelavnsryttere
venter på det hollandske
tronfølgerpar i 1946.
Foto: Historisk
Arkiv Dragør.

Mandag den 8. april kl. 14 ankom det hollandske tronfølgerpar og Kronprins Frederik til Store Magleby. Ved indkørslen til byen blev de modtaget af 22 fastelavnsryttere, der med fanerne i spidsen holdt ved vejkanterne i flot orden. De havde øvet sig nogle dage forinden med hjælp af ridelærere og officer Theilgaard.

Turen gik først til Amagermuseet, hvor der var modtagelse med blomsterpiger i amagerdragter samt museumsleder Jan Zibrandtsen, sognerådsformand Crilles Gjertsen og den hollandske gesandt i Danmark, Jonkheer van Lennep.

Mens gæsterne blev vist rundt på museet, red rytterne hen foran de kongelige biler, så de var klar til at eskortere de kongelige til Store Magleby Kirke. Her bestod modtagelseskomiteen af formanden for menighedsrådet, Hans Jacobsen,

Blomsterpigerne
fra venstre
Anne Lise Jansen,
Tvillingegård og
Niel Elaine Petersen,
Nordgård.
Foto: Historisk
Arkiv Dragør.

kirkeværgen, Peter Møller samt pastor Ulmer – og ikke mindst 60 kvinder i amagerdragter.

Efter en kort andagt i kirken kørte de kongelige direkte til lufthavnen, og dermed var det knap 1½ times korte besøg i byen slut. Men festen var ikke slut for fastelavnsrytterne, for deres forening Vennekredsen afholdt bal på Store Magleby Kro med 150 deltagere. Som der står i foreningens forhandlingsprotokol:

Prins Bernhard,
Kronprinsesse Juliana
og museumsleder
Jan Zibrandsen.
Foto: Svend Jans,
Historisk Arkiv Dragør.

»Det var et morsomt og herligt Bal, hvilket for en del skyldtes, at 29 unge Piger var mødt i de gamle Dragter, hvilket i Forening med de 22 Rytters stivede Ærmer og sølvknappede Veste satte sit præg på denne Fest. Alt i alt en smuk Afslutning på en smuk Dag, en Dag som vor By og gamle Forening kun har haft Ære af.«

Ser man på de hollandske og danske filmklip fra

De hollandske kongelige og pastor Mathias Ulmer.
Foto: Historisk Arkiv Dragør.

det hollandske besøg, er det da også rytterne og børn og voksne i amagerdragter, der er i centrum.

Hvis man ikke var til fest om aftenen på Store Magleby Kro, kunne man lytte til en radioudsendelse, hvor de hollandsk-danske relationer blev belyst, og en pige, Birgit Mortensen fra Dragør sang biklevisen.

Bal i Store Magleby Kro med amagerpiger og fastelavnsryttere.
Foto: Hans Aagaard Hauge, Historisk Arkiv Dragør.

Filmklip

(599) *DENMARK / ROYALTY: Princess Juliana in Denmark (1946)* – YouTube
www.youtube.com/watch?v=ZikptPnzCC0

Bonanza / Ugerevy / Det hollandske kronprinsepar på besøg / www.dr.dk

Amagerhollændernes oprindelse i almenhistorisk og sproghistorisk perspektiv

En sprogforskers opdagelsesrejse

Ved Hanne Bacher
Bendtsen

Foredrag ved ph.d. postdoc Joost Robbe mandag den 8. november kl. 19 til ca. 21 i Multisalen på Store Magleby Skole. Aftenen er arrangeret af Museum Amagers tre støtteforeninger: Amagermuseets Venner, Danmarks Lodsmuseumsforening og Dragør Museumsforening samt Historisk Arkiv Dragør.

En af de vigtigste ting for ens identitet er at vide, hvor man præcist stammer fra.

I amagerhollændernes tilfælde har der været en del tvivl omkring netop dette spørgsmål: Nogle pegede på Nordholland, andre på Flandern som oprindelsessted for de hollandske kolonister, der omkring 1520 blev inviteret af Kong Christian 2. til at dyrke grøntsager på øen. Så sent som i 2013 bragte Politiken f.eks. en artikel med overskriften »Amagers hollændere kom i virkeligheden fra Belgien«. Det kom som en overraskelse for de fleste, der indtil da havde haft blikket rettet mod mere nordlige egne.

I foredraget gennemgås de vigtigste historiske kilder om amagerhollændernes oprindelse. Vi vil bl.a. undersøge den danske historieskrivning om Amager, men også de vigtigste dokumenter i hollandske arkiver med detaljer om kolonisternes rekruttering.

De faktiske forhold, der er nedfældet i disse kilder, vil blive sat i relation til en analyse af de første kolonisters personnavne. Det er især denne analyse, der i samspil med de historiske dokumenter kan bruges til nogenlunde sikkert at fastslå, hvor kolonisterne oprindeligt kom fra – nemlig fra Hoorn, nord for Amsterdam.

Joosts foredrag vil samtidigt give os et indtryk af, hvordan Nederlandene som helhed og kolonisternes hjemegn politisk var organiseret omkring 1520, da kolonisterne forlod deres hjemegn for at søge deres lykke på Amager.

Kort over det nordlige Holland, udarbejdet af Johannes van Doetecum, 1580. Øst vender opad og med cirkel om Hoorn. Historisk Arkiv Dragør.

Desuden fortælles der om enkelte særlige ord i det moderne dragørmål fra 1900-tallet med en bemærkelsesværdig hollandsk og tysk historie. Vi lytter til sproget, således som det blev prædikeret og sunget i kirken indtil 1811.

Man behøver ikke stamme fra en hollandsk indvandrer i 1521 for at få glæde af Joosts foredrag. Alle er velkomne til foredraget, der er gratis.

Joost Robbe, født 1970, har læst nederlandsk og tysk i Leuven (Belgien).

Efter sin promotion i Münster (Tyskland) i 2011 blev han ansat på Aarhus Universitet, hvor han underviste i tysk indtil 2019. Siden har han undervist i historisk lingvistik ved samme universitet.

*Joost har nederlandsk som modersmål, og det er derfor ikke overraskende, at han hurtigt blev grebet af amagerhollændernes fascinerende historie. Hans projekt om amagerhollændernes sprog, *Amager Dutch: Reinstating a Unique Minority Language in Danish History*, finansieret af Danmarks Frie Forskningsfond, giver ham en udsøgt mulighed for at udnytte sin ekspertise i både nederlandsk og tysk sproghistorie.*

Ud over amagerhollændernes oprindelse i Nederlandene, interesserer han sig især for, hvordan amagerhollændernes skriftkultur i praksis fungerede.

Joost Robbe taler efter 10 år i Danmark et flydende dansk.

Saltholms eneste
faste beboere.
Fra venstre Ole Peter-
sen og Anne Zimling.
Desuden formanden
for Saltholmsejerlauget
Dirch Schmidt, 2014.
Foto: Dirch Jansen.

Ved formand
Bente Walløe Poulsen

Nyt fra Amagermuseets Venner

»De sidste øboere«

Foredrag ved Christina Vorre, torsdag den 28. oktober kl. 19.30 på Nordgård, Hovedgaden 4.

I 2019 udkom Christina Vorrës bog »De sidste øboere«. Bogen tager os med rundt til 10 øer i det danske ørige. Fælles for øerne er, at de hver især har deres unikke historie, og at de alle har haft deres storhedstid. Christina Vorre vil fortælle om øernes historie og særpræg og om sit arbejde med at skrive bogen.

I de seneste måneder har vi på tv kunne følge Christina Vorre på en tur rundt i øriget, hvor hun sammen med Rane Villerslev fra Nationalmuseet har indviet os i flere af disse øers historie.

Særligt vil vi glæde os til at høre, hvad forfatteren har at fortælle om Saltholm – vores ø!

Julegløgg og julemarked

Lørdag den 20. november kl. 11.00 på Fadersminde.

Amagermuseets Venner indbyder til et glas gløgg og et par æbleskiver på julemarkedets første dag.

Gløgg og æbleskiver til
Amagermuseets Venner.
Foto: Dirch Jansen.

I år mødes vi på Fadersminde – enten udenfor eller inde i administrationen afhængig af vejret.

Kl. 11.45 går vi til den gamle gård, hvor Maiken og Nelly vil fortælle om temaet for årets juleudstilling.

Senere besøger vi det traditionsrige julemarked på Nordgård, hvor der bliver lejlighed til indkøb af juleting og julegodter.

Amagerdragter

Vi håber stadig på at samle flest mulige personer klædt i amagerdragter til 500-årsfestlighederne. Datoen er nu sat til fredag den 20. maj 2022, hvor vi også kan fejre Amagermuseets 100-årsjubilæum.

I løbet af foråret vil vi afholde et medlemsarrangement om detaljer i amagerdragten.

Morten Grymer-Hansen, som har skrevet en af artiklerne i Museum Amagers seneste udgivelse »Amager 500 års hol­lænderhistorie« vil blive inviteret som foredragsholder.

Nyhedsbrev

Hvis du er interesseret i at modtage foreningens nyhedsbreve, så send en e-mail til ammu.venner@gmail.com med teksten:

»Nyhedsbrev – ja tak!«

Deltagere i amager-
dragter ved høst-
gudstjenesten 2021.
Foto: Inger Kjær Jansen

Ved Helle Bjorholm og
Hanne Bacher Bendtsen

Nyt fra Dragør Museumsforening

Generalforsamling 2020, 2021 og 2022

Coronaen var desværre en blokering for afholdelsen af museumsforeningens ordinære generalforsamlinger – både i marts 2020 og 2021.

Nu kan vi så samles igen i større forsamlinger, men i stedet for at holde generalforsamling i dette efterår, og så til marts igen, har bestyrelsen valgt at udsætte, så den ordinære generalforsamling afvikles i marts 2022 – indkaldelse følger i næste nummer af Museumsbladet.

Men bestyrelsen arbejder fortsat, og aktivitetsudvalget har flere tilbud til jer i løbet af efterår og vinter.

I sporet på »Tidsrejsen«

Byvandring ved Helle Bjorholm, lørdag den 4. december kl. 11 og søndag den 19. december kl. 12. Mødested ved milepælen på Badstuevælen.

Danmarks Radio genudsender i år julekalenderen »Tidsrejsen«, der blev optaget i Dragør og sendt i december 2014. Det var en præsentation af Dragør, der ikke kunne gøres smukkere.

Der var ikke mange nisser i Tidsrejsen, men det var en spændende og mystisk historie om skilsmissepigen Sofie, der gerne ville holde en helt normal familiejul.

Sofie bor hos sin mor i Strandstræde 10. Hendes gode ven Dixie bor i Kapselstræde, og farfar har et opfinderværksted i Nørregade 10.

I skrivende stund er det planen, at den gamle by bliver julepyntet, som den var under filmoptagelserne – ligesom julemarkedet på Badstuevælen opbygges, som det så ud i 2014. Samme år gik Helle Bjorholm byvandringen i »Tidsrejsens spor«, som

Badstuevælen. Privatfoto.

tiltrak mange deltagere, måske mest gæster, der var kommet til byen.

I år tilbyder Dragør Museumsforening byvandringen til museumsforeningens medlemmer, jeres børn og børnebørn.

Byvandringen er gratis, men tilmelding er nødvendig til: **hannebacher.bendtsen@gmail.com** eller på tlf.: 25 38 99 74.

Dragørs kvinder

Foredrag ved kunsthistoriker Tina Høegh Nielsen, tirsdag den 1. februar kl. 17–19. Mødested ved Havnepakhuset, Dragør Besøgscenter på Dragør Havn.

Vi hører ofte om Dragørs mænd. De var næsten alle søfolk eller lodser, men hvad beskæftigede kvinderne sig med?

Tina fortæller både om kvindernes rolle i et samfund, hvor mændene tit var væk hjemmefra i månedsvis. Og hun fortæller om nogle af de kvinder, der satte sig spor i byen, vævere, gåseholdere og landliggermadammer.

Hør også historien om Grith, Trein og Neel, om den frelsende engel Ellen og om kvindelige kunstnere – og en enkelt kvindelig cykelrytter. Dragørs kvinder var bestemt ikke usynlige!

Hvis vejret tillader, vil Tina Høegh Nielsen starte foredraget med en kort byvandring – ellers er vi i Havnepakhuset under hele foredraget.

Foredraget er gratis, men tilmelding er nødvendig til: **hannebacher.bendtsen@gmail.com** eller tlf.: 25 38 99 74.

Julemarked med musikalsk underholdning. Privatfoto.

Til venstre. Christian Mølsted: Gæs kommer hjem fra Saltholm. Museum Amager.

Til højre. Olga Lau: En passiar. Museum Amager.

Ved formand
Ida Clementsen

Nyt fra Danmarks Lodsmuseumsforening

Danmarks Lodsmuseumsforening inviterer til 10-års jubilæumsreception på Danmarks Lodsmuseum

Tirsdag 26. oktober kl. 16–18.

Den 4. maj 2011 åbnede Danmarks Lodsmuseum for publikum. Museet blev åbnet af Dragørs borgmester Allan Holst, og der var taler af Thorkil Herskind, daværende formand for Danmarks Lodsmuseumsforening, og af Museum Amagers leder, Maibritt Bager.

Marinens Tamburkorps spillede, og ca. 300 gæster mødte op for at fejre, at foreningens intensive arbejde med at købe den gamle lodsstation var blevet kronet med held.

At det lykkedes at åbne lodsstationen som museum, kan vi i dag takke de engagerede borgere, der dannede Danmarks Lodsmuseumsforening helt tilbage i juni 2007, hvor den gamle lodsstation stod tom efter, at lodserne var flyttet ud i nye lokaler yderst på havnen. Med fondsstøtte fik de købt bygningen og fik den tilknyttet Museum Amager for at sikre en daglig drift.

Foreningen annoncerede efter frivillige for at gøre bygningen klar som museum. Det er mange af de samme frivillige ildsjæle fra dengang, plus nye ihærdige medlemmer, der gennem årene har holdt museet levende som et flot bevis på lodsernes lange historie og som en del af Dragørs spændende kulturarv.

Guldfeber gennem tiderne

Foredrag ved geolog Peter Appel om guldjagten i Grønland og i fjerne lande, torsdag 2. december kl. 19.00 på Dragør Bibliotek.

Lige siden de første mennesker dukkede op og fandt små guldgrube i floderne, har de været fascinerede af metallet.

Det var ikke kun små guldgrube, man kunne finde. I Australien er der fundet, hvad man kalder nuggets af rent guld, der vejer over 100 kg.

Menneskene var fascinerede af det gule metal og var klar til at begå forbrydelser for at få fat i det. Den fascination findes

Borgmester Allan Holst
klipper snoren og åbner
officielt lodsmuseet.
2011. Privatfoto.

Ved Erlan Holtehus

Peter Appel. Privatfoto.

stadig, og der er stadig folk, der med store anstrengelser forsøger at udvinde guld eller at tilrane sig andres guld.

I den græske mytologi optræder helten Jason med det gyldne skind. Man har gennem tiderne undret sig over, hvad det gyldne skind symboliserede. Det viste sig, at der ikke er mystik i det. Det gyldne skind var faktisk fuldt af små guldgrube.

Guldgravere i Tanzania.
Privatfoto.

Peter Appel er geolog og arbejdede i sine unge år i Grønland med udvinding af guld og andre mineraler. I de seneste mange år har han udviklet og arbejdet med projekter, der har til formål at instruere guldgravere i fjerne lande i at udvinde guld uden brug af kviksølv og således bekæmpe en miljø- og helbreds-katastrofe af globalt omfang. Projekterne har bl.a. omfattet Bolivia, Burkina Faso og Elfenbenskysten.

Frivillige fremstiller bænke og skærebretter til salg

Under restaureringen af den 100-årige lods-kutter »Ravnen« har et endestykke af en egeplanke tiltrukket sig opmærksomhed ved sin fascinerende åretegning.

Det gav inspiration til fremstilling af flere egetræsspækbrætter, som blev høvlet og pudset, før de blev overfladebehandlet med linolie. De fremstår nu glatte med et smukt spil i forløbet af årene. Brætterne kan købes i museumsbutikken.

Samtidig med denne produktion er der påbegyndt en mindre serie af traditionelle træbænke til udendørsbrug.

Bænkene er overfladebehandlet med linolie, som er tilsat et fungicid for at beskytte dem mod svampeangreb – dette i modsætning til spækbrætterne, som kun er behandlet med ren linolie.

Bænkene fremstår i den traditionelle mørkegrønne farve som findes på adskillige plankeværker i Dragør. Bænkene kan ligeledes købes i museumsbutikken.

Ved Klaus Rasmussen

To færdige bænke og skærebretter.
Privatfoto.

Sæsonprogram

**16.–24. oktober
kl. 12–16**

Efterårsferie på Amagermuseet. Vi samler æbler og moster æblejuice. Suppekøkken, slagtning af høns, kør en tur i den gamle brandbil, historiefortælling ved Pernille Stockfleth, torvebod med grøntsagsquiz og meget mere.

**18.–22. oktober
kl. 12–16**

Efterårsferieaktiviter. På alle hverdage i efterårsferien er der et sjovt spil for hele familien, som tager deltagerne ind på museerne og ud på havnen. Museumsbillet påkrævet.

26. oktober kl. 16–18

Jubilæumsfejring. Danmarks Lodsmuseumsforening inviterer til 10-års jubilæumsreception på Danmarks Lods-museum.

28. oktober kl. 19.30

De sidste øboere. Foredrag ved Christina Vorre. Nordgård, Hovedgaden 4. *Ved Amagermuseets Venner.*

2. november kl. 17–19

Dragørs kvinder – en vandrehistorie. Ved Tina Høegh Nielsen. Mødested Dragør Besøgscenter, Havnepakhuset. *Ved Dragør Museumsforening.*

8. november kl. 19

Amagerhollændernes oprindelse i almenhistorisk og sproghistorisk perspektiv. En sprogforskers opdagelsesrejse. Foredrag ved ph.d. postdoc Joost Robbe. Multisalen på Store Magleby Skole.

20. november kl. 11

Julelogg og julemarked for Amagermuseets Venner. Fadersminde, Ndr. Kinkelgade 18A.

Julemarked – honning-
hjerter med navne.
Foto: Dirch Jansen.

Amagermuseets traditionsrige julemarked. Masser af julevarer, hjemmebagte småkager og julepynt. Smag museets hjemmelavede æbleskiver. Juleudstilling på den gamle museumsgård. Børnene kan gå på jagt efter nissens forsvundne tøj. Julestemning som i de gode gamle dage.

**20.–21 november og
27.–28. november
kl. 12–16**

Til venstre: Julebordet
er dækket.
Foto: Dirch Jansen.

Til højre: Maiken og
Nelly står som altid for
juleudstillingerne.
Foto: Dirch Jansen.

Juleudstilling og decemberåbent. Amagermuseets juleudstilling på den gamle museumsgård er klar og skaber en stemningsfyldt atmosfære med interiører, der fortæller om julens fester og traditioner. Butikken på Nordgården har et bredt udvalg af julevarer, mens caféen tilbyder gløgg og æbleskiver.

**24. november til
19. december
onsdag–søndag
kl. 12–16.**

Guldfeber gennem tiderne. Foredrag ved geolog Peter Appel. Dragør Bibliotek. *Ved Danmarks Lodsmuseum.*

3. december kl. 19

I sporet på Tidsrejsen. Byvandring. Mødested ved milepælen på Badstuevælen. Ved Dragør Museumsforening

**4. december kl. 11
og 19. december kl. 12**

Tidsrejse-udstilling på Dragør Museum. Særudstilling om den populære julekalender »Tidsrejsen« i samarbejde med DR.

**1.–22. december
tirsdag–søndag
kl. 13–17.**

POST

B

PP

DANMARK

